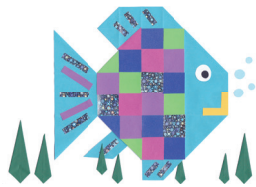

Janet de Vink

HET GROTE VOUWBOEK

De vouwjuf vouwt
van A tot Z

2
3 4

j
u

f

Janet de Vink

HET GROTE VOUWBOEK

**De vouwjuf vouwt
van A tot Z**

KOSM • S

Utrecht/Antwerpen

KOSM • S

www.kosmosuitgevers.nl

Tekst en vouwvoorbeelden: Janet de Vink

Vormgeving: Marieke Oele

Fotografie: Marleen Tammeleng

Met dank aan de uitgeverijen: Clavis, Gottmer, Lannoo, Lemniscaat, Moon, Van Holkema & Warendorf, De vier windstreken.

© 2018 voor de Nederlandse taal: Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

ISBN 9789043920070

ISBN e-book: 9789043920087

NUR 214

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Inhoud

Wie is de vouwjuf?	4
Inleiding	5
Doorgaande leerlijn vouwen	8
Basisvouwsel rechte vouw	9
Rechte vouw met ronde vouwbladen	18
Rechte vouw met ronde en vierkante vouwbladen	28
Basisvouwsel schuine vouw	30
Basisvouwsel recht kruis	34
Basisvouwsel schuin kruis	40
Basisvouwsel 16 vierkantjes	44
Cijfers en letters	74
Basisvouwsel vlieger	112
Combinatiewerkjes	124
Nawoord	126

Inleiding

Tijdens mijn eerste studiedag van de opleiding 'Specialist Jonge Kind' werd ik getriggerd door dat 'houten kistje met die gehaakte balletjes' eraan. Wat was dat?

Het was 'de eerste gave' van Fröbel. Dezelfde avond ben ik mij hierin gaan verdiepen.

Dat Fröbel bij het vouwen hoorde, wist ik wel, maar hoe zijn principes verder waren, heb ik helaas nooit op de PABO geleerd. Een vouwboek met een doorgaande leerlijn heb ik nooit hoeven maken.

Friedrich Fröbel (1782-1852) was ontwikkelingspsycholoog. Elise van Calcar heeft ervoor gezorgd dat zijn ideeën naar Nederland kwamen en Wijbrandus Haanstra (directeur van de Leidse Kweek-school) staat wel bekend als de Nederlandse Fröbel.

Fröbel heeft zijn materialen verdeeld in:

Groep A: 'Spelen met hele en gedeelde lichamen'. De eerste 6 gaven behoren tot deze groep. De bekendste zijn wel de bouwblokken.

Groep B: 'Spelen met vlakken'. Hieronder vallen de mozaïek-materialen, ringen en stokjes, enzovoort. De aandacht richt zich op vlakken en rechte en gebogen lijnen.

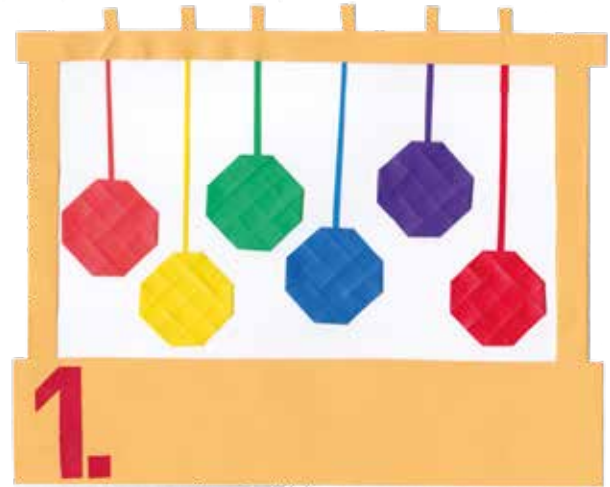
Groep C: 'Spelen met lijnen'. Het vouwen is de bekendste in deze groep. Boetseren, knippen en plakken, en werken met zand en klei horen hier ook bij.

Groep D: 'Spelen met papier in het platte vlak'. Vlechten, prikken en scheuren zijn hier voorbeelden van die we nog steeds doen.

Fröbel kreeg vooral bekendheid door het vouwen, omdat dit materiaal voor iedereen voorhanden is. Papier heeft iedereen en er hoeft niets voor aangeschaft te worden. En het product dat gemaakt wordt, het vouwsel, geeft vaak bij iedereen een gevoel van verrassing.

Als er geen duidelijke opbouw in het vouwen zit, raakt de leerling niet geboeid volgens Fröbel, juist omdat de opbouw mist. Hij verdeelde zijn vouwsels duidelijk in 4 verschillende reeksen. Zijn reeksen doen mij altijd denken aan de touwfiguren die ik vroeger maakte (kop en schotel, Eiffeltoren, sok aan de lijn, bal door het net...). Het is een opeenvolging van diverse vouwsels. Vanuit het eerste vouwsel ontstaat het tweede vouwsel, vanuit het tweede het derde, enzovoort. Bijvoorbeeld huisje, envelop, schilderijtje (zie blz. 34).

De reeksen laat ik in dit boek niet uitgebreid aan bod komen, omdat veel vouwsels qua onderwerp niet meer interessant zijn om te maken (sigarenkoker, halsdoekje, wachthuisje etc.). Ik sta wel achter veel theorieën van Fröbel en zal deze dan ook benoemen in dit boek.

Eerste gave van Fröbel gevouwen door de vouwvuf. Het kistje is gevouwen vanuit het basisvouwsel 'rechte vouw'. De balletjes en het cijfer 1 vanuit basisvouwsel '16 vierkantjes'.

De volgorde in dit boek is die van de basisvouwsets die weer gebaseerd is op de volgorde van Fröbel. Alleen de 16 vierkantjes en de vlieger zijn qua volgorde omgedraaid. Uit de praktijk blijkt dat een vlieger veel ingewikkelder is om te vouwen door de spiegeling die er wat het vouwen betreft in zit.

Doorgaande leerlijn volgens vouwjuif. Deze doorgaande leerlijn is gebaseerd op de leerlijn van Fröbel:

- Recht vouwblad
- Schuin vouwblad
- Rechte vouw staand
- Rechte vouw liggend
- Schuine vouw
- Recht kruis
- Schuin kruis
- 16 vierkantjes
- Vlieger
- Dubbel vierkant
- Dubbele driehoek
- Molenbasis
- Fröbelbasis

Als de kinderen bepaalde basisvouwsets beheersen, worden er ook vaak combinaties gemaakt. Bijvoorbeeld een recht en schuin kruis samen of 16 vierkantjes gecombineerd met een schuin kruis.

Doelen vanuit de SLO (Stichting Leerplan Ontwikkeling) zijn:

- Kunnen navouwen van een vouwwerk dat wordt aangegeven met een vouwreeks van slechts enkele stappen (bijvoorbeeld een vliegtuigje/hoedje).
- Bij het vouwen passief kunnen gebruiken van (meetkundige) begrippen: recht, schuin, dubbel, lijn, hoek, punt.

Daarin wordt dus niets geschreven over basisvouwsets, zoals vaak wel in methoden gebeurt. De rekenkant wordt benadrukt.

Bij het vouwen werken we aan heel verschillende doelen. Denk voor het verder lezen eerst maar eens na, welke je zelf kunt bedenken.

Tijger

Rechte vouw

Benodigheden:

1x vouwblad 20 x 20 cm voor lijf, 1x vouwblad 20 cm doorsnede voor poten, 1x vouwblad 12 cm doorsnede voor kop, 1x vouwblad 6 cm doorsnede voor oren

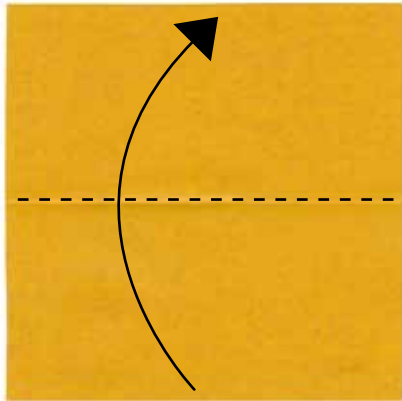
Lichtgeel: 1x vouwblad 6 cm doorsnede voor bek

Wit: 1x vouwblad 4 cm doorsnede voor ogen

© Geïnspireerd op *Ssst, de tijger slaapt*, van Britta Teckentrup, Uitgeverij Gottmer, Haarlem.

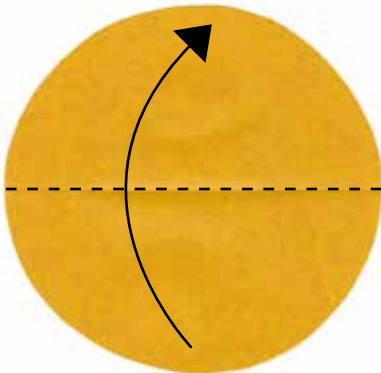
Rechte vouw met ronde en vierkante vouwbladen

1 Maak een rechte vouw staand.

2 Dit wordt het lijf van de tijger.

3 Rond vouwblad. Maak een rechte vouw liggend.

4 Dit zijn de poten van de tijger.

5 Dit ronde vouwblad is de kop.

6 Rond vouwblad klein. Maak een rechte vouw. Dit worden de oren.

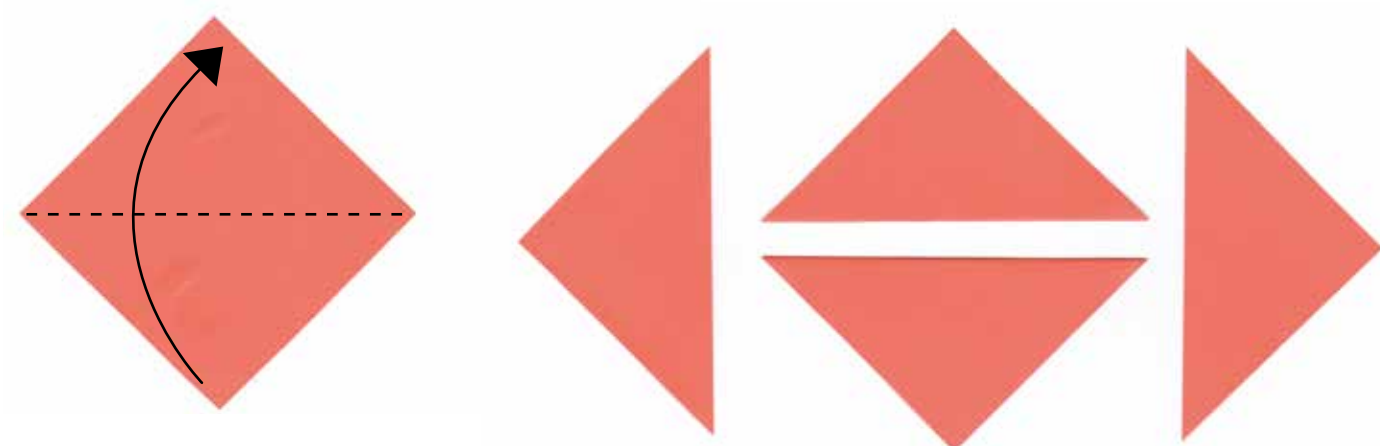
De rechte vouw staand ('het boekje') is hier gecombineerd met het rond vouwen. Hieronder zie je de uitleg die ik laat zien aan de hand van het vouwsel Tijger [zie benodigdheden op blz. 29].

7 Zo zet je de tijger in elkaar.

De ogen en snuit kunnen ook gevouwen worden van ronde vouwbladen, rechte vouw. Ook kun je plakmozaïek gebruiken en de strepen knippen van vlechtrepn.

Basisvouwsel schuine vouw

1 We starten met een schuin vouwblad. Vouw de onderste punt precies op de bovenste punt en maak een scherpe vouw.

2 Dit is de schuine vouw. Deze kan er verschillend uitzien. Je kunt de punt boven, onder, rechts of links plaatsen.

Vouw alle letters van het alfabet of de Gruffalo...

Vouwen is leuk en leerzaam voor alle kinderen in het basisonderwijs.
In dit boek vouwt de vouwjuf van A tot Z.

Van letters, cijfers tot alles wat bij de seizoenen hoort en bekende prentenboekfiguren die perfect aansluiten bij de belevingswereld van kinderen vanaf 4 jaar.

Bij de vouwvoorbeelden wordt uitgegaan van de basisvouwsels van Fröbels doorgaande lijn, zoals de rechte vouw naar 16 vierkantjes. Deze doorgaande lijn is gebaseerd op moeilijkheid, of zoals Fröbel het omschrijft: 'Je moet eerst iets beheersen voordat je een stap verder gaat.' In dit boek lopen de vouwvoorbeelden op in moeilijkheidsgraad.

Bij elk vouwsel staan de instructies stapsgewijs beschreven, inclusief illustraties.

Het grote vouwboek biedt het hele jaar door vouwplezier op school en thuis.

NUR 214

9 789043 920070

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
M•S**

